

Апожт

Президента Л.Н. Векзилі

Д-ра С. ВИТВИЦЬКОГО
в Міннеаполісі та Сейнт-Полі

Травень 1962р.

Візита Президента Української Народньої Республіки в екзилі п.д-ра С.Витвицького, що відбулася в днях 25-30 травня ц.р. в Міннеаполісі та Сейнт-Полі в місцевій українській громаді залишила глибоке вражіння. В його особі наша громада вітала тут одного з найвидатніших українських державних мужів, якого ім'я найтісніше пов'язане з історією наших визвольних змагань, вітала його як великого патріота, який ціле своє життя віддав для боротьби за волю, соборність та державну незалежність українського народу і який цю боротьбу до сьогодні продовжує на чолі Уряду Української Народньої Республіки в екзилі, як Президент.

Це була подія, яка не тільки на довго залишиться в пам'яті багатьох українців, але вона також дуже корисно відбилася серед високих урядових чинників нашого Стейту, в місцевій американській телевізії та пресі.

Тому ми вважаємо за цілком доцільне поділитися з українськими читачами перебігом цілого побуту В Достойного гостя та подати тут деякі видатні голоси, що появилися в американській пресі.

Ідея запрошення п.президента до Міннесоти зродилася серед наших ветеранів які заініціювали думку що б в цьому році відзначити разом 36-ми роковинами смерти Головного Отамана Військ і Голови Директорії УНР Симона Петлюри, ще й 45-ту Річницю Відновлення Українських Збройних Сил тобто подію з якою дуже тісно пов'язаний Головний Отаман.

Наслідком того запрошено всі українські організації

Міннеаполісу та Сейнт-Полу і 1 квітня ц.р. організовано Громадський Комітет в який ввійшли I/ Парафія Св.Михаїла, 2/ Парафія Св.Юрія Переможця 3/ Парафія Св.Володимира і Ольги 4/ МУН 5/ ОДВУ 6/ ОДУМ, 7/ ОУРДП, 8/ СУА, 9/ СЗСУ-СП, 10/ СУВ , 11/ Спортове Т-во "Київ", 12/ Т-во Прихильників УНР, 13/ Т-во Сприяння УНРаді, 14/ Т-во Українських Лікарів, 15/ Український Золотий Хрест, 16/ УНДС, 17/ У.Роб.Союз, 18/ Українська Студентська Громада , 19/ Відділ УККА в Міннеаполісі, 20/ Хор "Дніпро".

В склад Президії Комітету ввійшли : I/ Полк.В.Філонович Голова Комітету , 2/ інж.С.Брмоленко-Секретар, 3/ Д-р М.Данилюк-Англомовні зв'язки та публікації в англійській мові 4/ А.Семенюк -інформація в українській мові, 5/ майор О.Генсу - ровський і 6/ сотник О.Вдовиченко- організаційні справи, 7/ М.Лозовий і 8/ Т.Шиян- фінансові справи.

Від цього часу комітет розпочав енергійні приготування, які всім референтам завдали чи мало труду.Дату святкування призначено на неділю 27 травня.

В Достойний гість Президент УНР в екзилі п. Д-р С.Витвицький прибув до Міннеаполісу в п'ятницю 25 травня вечером тому, що перед імпрезою передбачено зустрічі з українським громадянством та з представниками американської преси і телевізії.

На залізничному дворці "Мільвокі" зібралося чи мала група членів Президії Комітету та українців , які зішлися сюди стрінати п.Президента.На цей раз потяг прибув точно з розписом о год.5.55. і коли в супроводі Голови Комітету полк.

В.Филоновича та майора О.Генсуровського Президент появився з перону, наймолодша з тієї групи 9 літня Маруся Семенюк привітала його найкращим букетом роз. Після привітання та коротких розмов відвезено п.Президента до готелю "Ніколет" цей готель був найбільше зручний тим, що він найбільше відомий кращій американській публіці та відомий з того що тут часто зупиняється багато видатних гостей. В цьому ж готелі також заплановано пресову конференцію з представниками американської преси та телевізії та зустріч з українським громадянством.

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Вже в неділю 20 травня ц.р. в американському щоденнику "Пайонір Прес" що виходить в Сейнт Полі появилася коротка замітка про те, що українська колонія в Твин Ситі буде вітати тут Президента УНР в екзилі д-ра С. Витвицького. Дата святкування в цій замітці була перекручена, але додатнім було те, що Україна в ній була визначена як сателітна країна підкорена червоною Москвою, а не, як часто буває, що в деякій американській пресі її тенденційно визначають, як "Південну частину Росії".

Ці перекручення дат привели до думки референта англійської мови зв'язків д-ра М. Данилюка, що конче треба видати англійською мовою інформацію у формі листа чи листочки призначену для американських журналістів та адміністрації.

ВЕЧІР ЗУСТРІЧІ

А тим часом у цьому ж готелі-на цьому ж поверсі в просторій залі робилися приготування до зустрічі представників українського громадянства Міннеаполісу та Сейнт Полу з високо достойним гостем. Вже перед 8 -ю годиною вечера по коридорах цього поверху було чути переважно українську мову. - " Якою мовою говорять ці люди" - питали в готелевої служби деякі прохожі американці. " Це українці відповідали останні.

О годині 8-й вечера біля сотні осіб, що представляли собою найактивнішу частину української Громади цього міста чекали на залі. Президент увійшов в оточенні кількох членів Комітету і присутні привітали його ясними і довгими оплесками. Голова Громадського Комітету п. полк. В. Филонович привітав його короткою промовою та попросив о. А. Кістя розпочати вечерю молитвою. А коли вечеря доходила до кінця, розпочалися привітання Президента від майже всіх українських організацій та Церковних Громад міста. В часі тих привітань виступило понад 20 промовців, які в своїх здебільшого добре продуманих промовах торкалися історії наших Визвольних Змагань, сучасної української визвольної політики та Державного Центру УНР. В загальному про цей Вечір можна з приємністю сказати, що тут повіяло свіжим подихом єдності навколо Українського Державного Центру, новим зрозумінням його великої історичної місії та відчуттям потреби співпраці всіх україн-

ських творчих сил. Вечір закінчив своєю промовою Президент п. д-р С. Витвицький в якій сказав:

" Дорогі Українські Громадяни і Громадянки.

Бачу перед собою представників української громади Міннеаполісу та Сейнт Полу, що репрезентують 20 організацій. Зібрались отсе представники Церкви, ветерани колишньої збройної сили, найвищого стажу громадські і політичні діячі, провідники молодого покоління, щоби скласти мені вияви своїх найкращих почувань. Маю ілюзію, що я десь на українській землі, серед своїх людей на якомусь народному святі. На ці вияви серця відповідаю до глибини зворушення серцем, що сповнене щасливим пережиттям. Бо ця маніфестація Вашого духового під'єму належить в першу чергу маєстатови України. Його репрезентантом покищо се Державний Центр Української Народньої Республіки.

З приводу глибокої і довготривалої кризи Української Національної Ради-Державний Центр виставлений був на важку життєву пробу. Він її видержав. Деякі кола нашого еміграційного громадянства схильні були розцінювати Державний Центр тільки як символ минулого, як якусь містичну креацію. Тимчасом він виявився дійсною реальною силою. Важкі турботи за розвиток і хід подій на терені Української Національної Ради в часі її кризи охопили все політично думаюче громадянство. Це загальне змагання до успішної розв'язки довготривалої кризи спричинило рішення про вступ Організації Українських Націоналістів до Української Національної Ради.

Той респект до державної справи в першу чергу відзна -

чився серед членів Ради. Є між ними співтворці основних державних актів з 1918 і 1919 років, є ті що брали участь у збройній боротьбі і ті що змагались з терором большевицького окупанта, є передові культурні і політичні діячі і була б велика втрата для державного діла якби сей колектив з "осереджений у Державному Центрі розійшовся. Державний розум і перемога над груповими чи особистими інтересами перемогли і сесія покінчилася успішно. Вратовано форму установи. Цю форму треба виповнити дією дружної гармонійної співпраці.

Перед новопокликаним Урядом стоїть ціла серія актуальних і невідкладних справ. Для прикладу : реорганізація та оживлення діяльності Паризького Бльоку, видавництво бюлетеня про сучасне життя України для чужинецького світу, навізання контакту з міжнародними антикомуністичними організаціями, акція за визнання екзильних урядів підсовітських країн, посилення політичної діяльності на терені західно-європейських держав, інтервенції перед Об'єднаними Націями, з політичних завдань на американському терені заходи для створення конгресової комісії для студій національної проблеми неросійських підсовітських народів.

В ціли виконання тих та інших важливих завдань необхідна підтримка громадянства. На жаль в деяких його кругах помічаємо певне збайдужіння для справ визвольної акції. Питають люди: а коли прийде наше визволення ? На те ми щераз і щераз відповідаємо: життя народу міряєся іншою мірою аніж наше життя особисте і наші діла присвячені народові не відби -

ваються успішним вислідом зразу, а щойно пізніше. Так незалежна Українська Держава відродилась пізно після смерти Шевченка. Але вона прийшла. Так само оновиться незалежна Українська Народня Республіка.

Витаю з усеї душі Всіх Вас, що мене зустрічаєте. Нехай буде благословенна година моєї зустрічі з Вами, щоби міцніли Ваші звязки з Українським Державним Центром та щоби вони наближали Вас до дня визволення.

Витайте від мене усіх українських людей Вашого міста, яких між нами не має. Витайте дітей Ваших, щоби росли на добрих Українців, а Вам дай Боже витати не екзильний а покликаний волею народа Уряд Української Незалежної Держави, як володоря всеї України. "

Довготривалими оплесками прийняли присутні змістовну та зворушливу промову Президента і закінчили цей вечір відспіванням Українського Національного Гімну "Ще не вмерла Україна."

Тостмайстром цього Вечера був п. майор О. Генсуровський.

ВІДВІДИНИ ЦЕРКОВ

На другий день в неділю 27 травня п. Президент відвідав українські Церкви Міннеаполісу: Українську Католицьку Церкву Св. Константина, Українську Православну Церкву Св. Михаїла та Українську Православну Церкву Св. Юрія Переможця. В останній Церкві о. Андрій Кісць колишній сотник Армії УНР та капелян

місцевого Союзу Ветеранів короткою мовою сердечно привітав Президента та згідно з церковним звичаєм передав йому просфору. В цій Церкві п. Президент залишився до кінця Служби Божої та на Панахиді, яка була відправлена за Головного Отамана Військ і Голови Директорії УНР Симона Петлюри та всіх що полягли в боротьбі за волю України. В цій Панахиді також в організованому порядку з прапором взяв участь місцевий Союз Українських Ветеранів під проводом його Голови полк. В. Филоновича. Після Панахиди Президент підійшов і поцілував військовий прапор. Пізніше в Церковній залі цієї Церкви відбулася зустріч Президента з у. ветеранами.

АКАДЕМІЯ

Цього ж дня о 5 -й годині по полудні у відомій тут залі "Бентон Гол" в Міннеаполісі при співучасті численної української публіки відбувся Вечір відзначення 36 -ї Річниці смерті Головного Отамана Військ і Голови Директорії УНР СИМОНА ПЕТЛЮРИ та 45 -ї Річниці Відновлення Українських Збройних Сил.

Вечір розпочато Американським Гимном, який на піано виконав п. Олег Левицький, а після цього короткою промовою, вітаючи Президента, Вечір відкрив голова Комітету полк. В. Филонович.

Головну промову виголосив п. Президент д-р С. Витвицький, яку в скороченні подаємо:

" В огні і бурі пробудився Український Народ до нового життя. На своєму історичному переломі дожидав він свого провідника, який став би речником його змагань та реалізатором його споконвічних прав і вказав йому дорогу в майбутнє. Історія народів ходить Божими Шляхами. На такому шляху pojavився Симон Петлюра.

Мав вроджену вдачу володаря. З молоду спосибився до майбутнього призначення. Молодим студентом часто перебував на Кубанщині. Там стрічався з нащадками давних козацьких родів і залюбки слухав їх оповідань про козацьчину. Так вирощувалася у нього візія українського війська. Він прочував і знав, що тільки в боротьбі Україна здобуде своє право.

На день 17-го травня 1917 року скликала була Центральна Рада перший Військовий З'їзд. На ньому явилось понад 1000 делегатів, серед них Петлюра, що своєю появою не звертав на себе особливої уваги. Щойно своїми промовами він викликав загальне зацікавлення. В тих промовах було щось нового. Се була вимога створення української Збройної сили. У висліді нарад З'їзд покликав до життя Генеральний Військовий Комітет та однодушно схвалив негайно приступити до організування війська. Головою комітету обрано Петлюру. На долю Петлюри, як голови комітету і пізнішого Секретаря військових справ впадо нелегке завдання організації української армії. Серед наростаючого розладу, каламутної філії дезерції, безорганізаційних кадрів, без задовільного складу вишколених старшин, без фінансових засобів приїшлося Петлюрі поставити безздатну

армію. Він всетаки вів перевести українізацію семи армейських корпусів. Уступивши з Генерального Секретаріату Петлюра подався на Слобожанщину, де зорганізував Гайдамацький Кіш Слобідської України.

Петлюра був не тільки організатором війська, але теж зразковим боєвиком. Нерідко з'являвся несподівано в перших боєвих лавах з рушницею в руках і своїм прикладом підтримував на душі фронтівиків. Коли в лютому 1918-го р. більшовики вдарили на Київ Петлюра з Кошем Слобідських Гайдамаків рушив на відсіч загроженій столиці. Під його особистим командуванням українські частини перемогли ворога і відбили київський Арсенал, який стояв в центрі боєвих операцій.

Такий був Петлюра, як відома людина. Який же він був як державний муж. Україна була для Петлюри найвищим добром, найвищою правдою і найбільшою красою. Державна незалежність України була для нього абсолют, від якого немає ніяких відхилень, бо це право є Богом дане і не походить з нічиєї ласки. Ізза чистоти своєї державницької ідеї Петлюра вважається символом української визвольної боротьби. Звідти походять атаки на його пам'ять. Однак вони не досягають його світлої постаті. Був пробразом державного мужа, якого державний провід мусить спиратися на найвищі моральні вартості, якщо держава має існувати і розвиватися. Поборював анархію і правління терору, знав що терор розкладає і доводить до загибелі того що ним послугується. Першим завданням Петлюри після перемоги над гетьманщиною було повернення ладу і спокою. Так почав його держав-

не будівництво було насильно перерване большевицьким наступом .

Петлюра вірив в Україну. Вірив в силу її духа. Боготворив її культуру сповиту найглибшою гуманністю, яку високо цінує чужинецький світ. Мав безцінний дар, присущий великим людям не подаватися під ударами, а віднаходити в них завязок відродження, та повернути їх у перемогу. Писав він: "Такий вихід наших змагань 1918 і 1919 років, який ми маємо на сьогодні, не може ні дивувати, ні викликати зневіри, що до майбутнього у кожного, хто має почуття діїсности, яка би вона не була тяжка, - та у кожного хто вміє відчутти і віднайти в ній животворні й реальні елементи для дальшої праці в напрямі здійснення національного ідеалу."

Петлюра був з роду тих, що є володарями свого життя і смерти. Він уважав смерть не кінцевим актом фізичного існування, але нагодою віддати життя для народу і він визначував їй час. В тому розумінні смерть являється животворною силою. Із смертю Петлюри ще більше зріс в українських людей дух відданости Батьківщині. Прийде час, що ця відданість промовить великим Чином. Тоді народ достойно помяне Симона Петлюру. " - Такими словами закінчив п. Президент свою глибоко продуману промову.

Після цього на підставі добірних історичних джерел п. полк. В. Филонович виголосив співдоповідь на тему: " До 45 -ї Річниці Відновлення Українських Збройних Сил ".

М И С Т Е Ц Ь К А П Р О Г Р А М А

Мистецьку частину розпочав перлинами свого репертуару артист української опери проф. Олександр Мартиненко, який майстерно виконав "ГОВНИЦІ ЛИЦАРІВ" - слова О.Олеся, музика Пономаренка і "КОВАЛІ" - народна пісня в музичній обробці Р. Глієра.

Виконуючи ці два прекрасні музичні твори п. О. Мартиненко своїм незмінно сильним та свіжим баритоном, ще раз переконав нас, що він поза межами нашої Батьківщини, являється одним з найкращих представників нашої Опери.

Зворушливий "РУШНИЧОК" - слова Малишка, музика Майбороди та "ВЕЧІРНЮ ПІСНЮ" - слова В. Фоминського, музика К. Стеценка, під акомпаніємент панни У. Тисовської сольо виконала молода наша співачка / сопрано / панна Ліда Курилюк, яка хоч недавно появилася на нашій сцені, - починає все краще й краще володіти своїм милим голосом та почуваннями слухачів.

Особливу увагу також звернув на себе сольо-виступ панні Зої Семенець - Лозової / сопрано /, яка з особливим умінням і почуттям виконала дві пісні "НАГАДАЙ БАНДУРО" - слова Калужної, музика Гр. Китастого і "ЕЛЕГІЯ" - слова і музика Р. Купчинського в музичній переробці М. Фоменка. Ці дві пісні надовго залишаються в пам'яті слухача торкаючись його найглибших почувань.

"МАЛАГУНА" - музика Лучеона сольо на фортеп'яні виконав

п, Олег Левицький. Пана Левицького ми вже бачили багато разів на наших імпрезах, майже від часу його перших кроків. На сьогодні п. Левицький визначається опануванням техніки та сміливістю рухів, свobodно передаючи слухачеві те, що в складному музичному творі хотів передати автор. Треба зауважити, що " Малагуна" виконано з доброю підготовкою.

Після того деклямацію " Про СИМОНА ПЕТЛЮРУ" слова о. виконала А. Кістяк-п. Ольга Хоролець, яка майже ніколи не омитає наших імпрез. П. Хоролець має вроджений дар просто і безпосередньо передавати думки автора і саме тим вона притягає увагу слухача та заставляє його слухати. Так було і цього разу.

На закінчення мистецької програми, треба особливо відмітити фортеп'яновий виступ пані Кіри Цареградської, яка крім акомпаніменту п. О. Мартиненкові та пані Зої Семенець - Лозовій, у своєму сольовому виступі майстерно виконала "ВІЙСЬКОВИЙ ПОЛОНЕЗ" Ф. Шопена.

Слухаючи цей складний і прекрасний музичний твір з приємністю приходимо до переконання, що п. Кіра Цареградська має не лише добру музичну школу, але й також є гідним спадкоємцем своєї талановитої музичальної родини Стеценків.

Пані Кіра Цареградська відносно недавно прибула до нас з Південної Америки. Бажаємо їй якнайкращих успіхів.

Мистецьке оформлення сцени артиста маляра Олекси Булавицького давало урочистий зоровий настрій відзначення історичних подій: Безсмертного Симона СИМОНА ПЕТЛЮРУ та Відновлення Українських Збройних Сил - подію, з якою Голоний Отаман

був тісно пов'язаний.

Вечір закінчено співом всіх присутніх на залі Українського Національного Гімну "ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА".

ВІЗИТА В ГУБЕРНАТОРА

У вівторок 29 травня ц.р. о годині 1.³⁰ пополудні в стейтовому Капітолі Міннесоти відбулася візита Президента в Губернатора стейту п. Елмера Е. Ендерсона.

Це була не звичайна візита, що переважно кінчається вибіркою кількох малозначних ввічливих фраз - подяк та побажань. Губернатор прийняв Президента згідно з тим звичаєм, як приймаються найвищих державних достойників. Після привітання та коротких вступних висловів, розмови перейшли на суто політичні теми. В цій розмові Губернатор виявив особливе зацікавлення українськими визвольними питаннями, питаннями інших поневолених Москвою народів та висловив бажання активно допомогти Українському Державному Центрові в його політичних заходах. Докладніше про цю візиту говорить журналіст Рой Вірцфельд в американському щоденнику "Дейлі Геральд". Цю статтю містимо в українському перекладі в наступному розділі "Відгомін в Пресі та в Телевізії". В часі візити в Губернатора були присутні полк. В. Филонович - голова Комітету, д-р Раїса Данилюк як перекладач та д-р М. Данилюк - референт англомовних зв'язків.

ВІДГОМІН В ПРЕСІ ТА ТЕЛЕВІЗІЇ

Як ми вже подавали попередньо , перша вістка про приїзд Президента УНР до Мінесоти появилася в американському щоденнику " Пайонір Прес " з датою 20 травня ц.р, що виходить в Сейнт Полі.

Після приїзду Президента та відбутої ним вже згаданій пресовій конференції в суботу 26 травня, на телевізійній станції ч.4 двічі показано Президента УНР на пресовій конференції з належними коментарями спікера, а в щоденнику "Пайонір Прес " з датою 27 травня появилася стаття Віліяма Рімермена під заголовком : " Українець в екзилі має надію повернутися на батьківщину". Нижче , довільно передаємо переклад цієї статті.

" Після 41-го року перебування поза межами своєї країни екзильний Уряд Української Народної Республіки і до сьогодні має надію повернутися на свою Батьківщину.

Таку надію висловив 78 літній Президент Української Народної Республіки в екзилі д-р Степан Витвицький на пресовій конференції в Ніколет готелі, що відбулася в суботу вечером в Мінеаполісі.

Цей старший дипломат, є третім Головою екзильного

Уряду, який залишив Україну після комуністичної окупації в 1920 р. Протягом цього часу цей Уряд є підтримуваний українцями цілого світу шляхом самооподаткування. До цієї акції також включаються й українці Мінесоти. Д-р С. Витвицький відповідаючи через перекладача, заявив, що він твердо переконаний у тому, що російські сателіти включно з Україною врешті здобудуть волю та свою державну незалежність.

На питання, як це має статися, він відповів, що має надію на таку зміну міжнародної політичної ситуації, яка послабить теперішню могутність Росії і тоді європейські країни і США примусять її звільнити сателітні країни, а втім і Україну. Згідно з заявою д-ра Витвицького, його Уряд сьогодні не має підпільної організації в Україні. Але одночасно з тим він заявив, що український народ горить невпинним бажанням бути вільним. Він також сказав, що на Україні та в інших сателітних країнах є багато прихованої опозиції до комуністичного режиму, але ця опозиція більше проявляється в ідеологічній площині, як в активному спротиві.

Д-р Витвицький, якого головна квартира міститься в західній Німеччині, вперше відвідував Мінесоту і був гостем української громади наших міст. Ця громада є жертвою у все сторонній підтримці Українського екзильного Уряду.

Д-р Витвицький був почесним гостем в українців в Твин Ситі на бенкеті, який відбувся в його честь в готелі Ніколет. Він залишається тут до вівторка і має в плані від-

відати Губернатора Е.Е. Ендерсона .

Після пресової конференції, цього вечера ми зауважили, що не було нічого подано в вечірніх новинах 5-ї телевізійної станції, як також нічого не появилось в щоденнику "Дейлі Геральд", які мали своїх представників на конференції. Пізніше одержано такі вяснення: Що ціла ролька фільму в кінооператора телевізійної станції ч.5 з невідомих причин була цілковито ушкоджена, а репортер від щоденника "Дейлі Геральд" хоче мати додаткове інтервю після візиту в Губернатора.

Так і сталось. В вівторок вечером 29 травня після відоної візиту Президента в Губернатора на телевізійній станції ч.5 була подана дуже гарна передача зустрічі Президента з Губернатором з відповідньою мовою спікера. Як також, цьогож дня відбулося додаткове інтерв'ю з репортером щоденника "Дейлі Геральд". Наслідком того , в цьому щоденнику з датою 31 травня ц.р. появилася знаменита стаття Роя Вірцфельда під заголовком : " УКРАЇНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ В ЕКЗИЛІ ШУКАЄ ДОПОМОГИ - І ЗНАХОДИТЬ ЇЇ". Цю статтю на першій сторінці попереджував ще такий великим шрифтом заголовок "НАДЗВИ - ЧАЙНЕ ІНТЕРВ'Ю З ПРЕЗИДЕНТОМ В ЕКЗИЛІ ".

Нижче подаємо її переклад на українську мову :

" Цей вже літній ветеран одної з найперших опозицій проти советського комунізму, яка продовжується і до цього часу, був тут в Твин Ситі цього тижня і несподівано дістав високого рівня підтримку. Цією людиною був 78-літній д-р Степан Вит-

вицький - президент Української Народної Республіки в екзилі. На цьому становищі він репрезентує українців, розсіяних по цілому світі, які, як він каже, ніколи не зупинять своєї праці і надії для звільнення своєї батьківщини".

Складаючи візиту губернаторові Е.Е.Ендерсонові президент С.Витвицький був в асисті полк.В.Филоновича, пані д-р Раїси Данилюк та д-ра І.Данилюка як перекладачів.

Причиною його візиту було познайомитися з губернатором та особисто подякувати йому за проклямацію, яку він видав в цьому році про Український День Самостійности.

Президент також зробив інші візити в цій окрузі із старанням принести сюди більше інформацій про українську боротьбу.

Людям середнього заходу, далеко відсуненим від східної Європи, може бути справді новиною, що Україна була першою окупованою територією царської Росії аж поки в 1917 році відновила свою незалежність у формі Української Народної Республіки, і знову в 1921 році була окупована російськими червоними арміями.

Згідно з інформаціями, поданими д-ром Витвицьким, - Україна творить одну четверту частину населення СССР і постачає половину харчових продуктів, а також є важливим осередком тяжкої індустрії, копалень залізної руди, вугілля та інших важливих сировин, як також займає поважне місце в постачанні електричної енергії СССР.

" Якби великий президент ЗДА Вудро Вілсон у свої відо-

мі параграфу миру 1918 р. включив самостійність України, то сьогодні Советський Союз був би далеко слабшим"- сказав д-р Витвицькийі.

Український Екзильний Уряд існує від 1921 року.Сьогоднішній президент займає цей пост від 1954 року,ділить свій час подорожами в Європі та перебуванням в Нью-Йорку.

Під час візиту в губернатора д-р Витвицький дістав від нього несподівану підтримку.В загальній розмові, яка відбулася поміж губернатором і д-ром Витвицьким, губернатор спитав, як могли б американці допомогти українській справі ?

Президент Витвицький використав цю нагоду,щоб в'яснити свої турботи , та намагання здобути прихильність американської адміністрації в справі підтримки проведення закону про створення "Підкомітету для советських національних проблем", який недавно був запроєктований в Палаті Репрезентантів в ЗДА.

Цей Підкомітет мав би служити апаратом для збирання інформації про різні національні групи СССР та сусідніх сателітів.

Д-р Витвицький висловив погляд,що ахіллевою п'ятою советських проблем є те, що багато національностей в Советському Союзі із своїми індивідуальними традиціями кожна, ніколи не будуть успішно перетоплені в об'єднану советську цілість. Він додав,що ці національності тим більше ніколи не будуть перетоплені, коли російські намагання створити

" нову советську людину" будуть розладнані підтримкою поневолених народам.

Як відомо, конгресмен Едвард Дервінський із Шикаго запропонував проєкт закону для створення Підкомітету Советських Національних Проблем. Прийняття цього підкомітету було майже певним, аж поки державний секретар Дін Раск офіційно відкинув цю думку, заявляючи, що Україна, Грузія, Латвія, Естонія, Литва та інші країни були і є, традиційними частинами Советського Союзу.

Довідуємося, що губернатор був дуже здивований становищем державного секретаря Діна Раска і заповнив президента Витвицького, що він персонально напише і до секретаря і до Міннесотської делегації, щоб розглянути цю справу.

Після цього президент заявив, що він вважає пропозицію губернатора " надзвичайно конкретною формою допомоги" і був вдоволений, що він представив цю справу ставтовому урядові.

Пізніше він сказав, що під впливом адміністрації послабилась важливість українського питання в таких іституціях, як радіо висильня "Голос Америки", в яким зменшено передачі на Україну, та Інститут для Дослідів ССРСР в Мюнхені також перестав публікувати українські видання, які раніше творили собою "важливу складову частину дослідної роботи".

Д-р Витвицький також підмітив, що в липні 1959 року, Конгрес ЗДА прийняв відому сьогодні Резолюцію про співчуття долі поневолених народам в ССРСР та в східній і централь-

ній Європі. Одначе на жаль ані Радіовисиленья "Голос Америки", ані "Радіо Свободи" не завдали собі труду передати зміст цієї Резолюції підсоветським народам."

По короткому часі ми одержали потвердження, що в згаданій справі губернатор вислав відповідні листи до Вашингтону, в яких зайняв прихильне до нашої справи становище і за це губернаторові Е.Е. Ендерсонові треба віддати належне признання.

Побут Президента УНР в Міннесоті, був також належно занотований до тепер в таких українських періодичних виданнях: 1/ В щоденнику "Свобода" з 15 червня 1962 р. поміщена стаття А. Семенюка під заголовком, "Український Президент в Екзилі Шукає Допомоги - І Знаходить Її". 2/ В українському англomовному тижневику "Свобода" з 16 червня 1962. поміщена стаття д-ра М. Данилюка під заголовком, "Д-р С. Витвицький, Президент УНР Відвідує Міннесоту" 3/ Тижневик "Український Голос" з 27 червня 1962. помістив статтю під заголовком "Високого Рівня Підтримка Для Української Справи" і 4/ Тижневик "Новий Шлях" з 30 червня 1962. помістив статтю О. Вдовиченка під заголовком "Президент Д-р С. Витвицький в Міннеаполісі". Крім того до приїзду Президента в Міннесоту Громадський Комітет видав цілий ряд оголошень та його коротку біографію.

--- "" ---

Реасумуючи значення побуту Президента УНР д-ра С. Витвицького в Міннеаполісі та Сейнт Полі, в заключенні треба сказати, що це була найбільше вдала українська політична

акція, яка коли будь до цього часу на стільки успішно пройшла на терені цього міста.

Успіх цієї акції заключався в тому, що в ній взяла участь найбільша частина українського свідомого громадянства організованого в трьох Церковних та в 17 -ти громадсько-політичних організаціях.

Українські визвольні проблеми поставлено тут перед найближчим репрезентантом стейттової адміністрації. І репрезентував ці українські визвольні питання Президент УНР-Голова правного екзильного Уряду України.- Тієї України, яка в часі народження московського комунізму, перша прийняла на себе удари і тим вже тоді охоронила західню Європу від імперіялістичного походу червоної Москви. Україна тоді була САМІТНОЮ і мусіла за це заплатити велику ціну, - втрату своєї волі та втрату своєї державної незалежності.

Цей факт був Президентом належно зреферований і це викликало відповідне враження серед американської адміністрації та американської публичної опінії.

Цей факт також, може мати велике значення й серед тих, які проти сучасного наступаючого комунізму готувлять не лише саму, тяжку мегатонову зброю, але й одночасно з тим розпачливо шукають ефективної духової зброї. В цьому випадку Україна і інші поневолені народи можуть бути найкращим арсеналом цієї зброї. Вони мусять пам"ятати, що в сучасній боротьбі ніхто, - близький чи далекий не повинен залишитися САМІТНИМ, що воля це найсвятіше право кожного народу. Сьогодні вона не повинна бути при-

